

pokonajmy **BARIERY**

Obiekt budowlany należy projektować (...) w sposób zapewniający (...) niezbędne warunki do korzystania przez osoby niepełnosprawne
Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku

Ustawa ta nie jest wystarczająca, by zaprojektować i wyposażyć wygodną łazienkę dla osoby niepełnosprawnej. Potrzebne jest jeszcze odpowiednie spojrzenie na to wnętrze z perspektywy osoby siedzącej na wózku, poruszającej się o kuli czy o lasce. Liczba osób niepełnosprawnych w Polsce już dawno przekroczyła pięć milionów. Można zaryzykować stwierdzenie, że co dziesiąta osoba na ulicy powinna być z widocznym kalectwem, o kulach, z białą laską, na wózku inwalidzkim. A jednak nie widać ich na ulicy – są zamknięci w domach.

Agata Grzybowska

Podstawowe wyposażenie łazienki, z której będzie mogła korzystać osoba niepełnosprawna, to zwykle specjalna, szeroka umywalka z lustrem, połączenie miski ustępowej i bidetu oraz wanna lub brodzik ze specjalnymi udogodnieniami. Urządzeniom tym powinny zawsze towarzyszyć elementy wyposażenia dodatkowego, takie jak uchwyty, poręcze czy siedziska **1**.

Umywalki

Umywalka standardowa nie jest dobrym rozwiązaniem, ponieważ przednia krawędź jest wypukła, co utrudnia dojazd

fol. Koło

do niej osobie na wózku. Tak więc należy wybierać modele specjalnie profilowane, wklęsłe, z półką na mydło i podłokietnikami **2**. Jednym z najlepszych rozwiązań jest umywalka uchylna lub opuszczana – można ją wówczas dopasować do indywidualnych potrzeb.

Umywalkę mocuje się na wysokości 80-85 cm w sposób konwencjonalny lub tak, że możliwe jest obniżanie przedniej krawędzi o 11 cm. Regulacja pochylenia może odbywać się mechanicznie, pneumatycznie lub elektronicznie.

Przy instalowaniu umywalki dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych

1 Zamontowanie wiszącej ceramiki łazienkowej znacznie ułatwia korzystanie z niej osobom niepełnosprawnym. Stelaże instalacyjne, na których zamontowano umywalkę i sedes trzeba obudować płytą gipsowo-kartonową i płytkami

2 Umywalka powinna być szeroka i specjalnie wyprofilowana (fot. Keramag)

trzeba pamiętać o stosowaniu syfonów przyściennych lub podtynkowych **3**. Powody są dwa: po pierwsze – zastosowanie takiego syfonu umożliwia dogodny dojazd osobie na wózku, po drugie – zabezpiecza przed poparzeniem gorącą wodą, która może być odprowadzana do syfonu.

Baterie

Armaturę dla niepełnosprawnych można podzielić na trzy grupy.

Pierwsza – podstawowa to **zawory i baterie klasyczne** z przedłużonymi dźwigniami zamiast pokręteł **4**. Baterie mogą być termostacyjne, wtedy nie ma groźby poparzenia **5**. Możliwa jest termiczna de-

a

b

4 Baterię z przedłużonym uchwytem do regulacji wypływu wody można wygodnie obsługiwać łokciem lub ramieniem (a). Może mieć ona automatyczny korek (b).

5 Baterie termostacyjne są bezpieczne dla użytkownika (fot. Grohe)

zynfekcja baterii bez konieczności późniejszego kalibrowania armatury.

Druga to grupa specjalistyczna – **baterie i zawory czasowe**, zazwyczaj przeznaczone do toalet ogólnodostępnych. Uniemożliwiają zalanie pomieszczenia. Są to między innymi:

- **łokciówki** – dźwignia umieszczona jest na przegubie kulowym, stąd łatwo uruchamia się ją barkiem, łokciem, a nawet głową;

- **kolanówki** – zawory przeznaczone dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, umieszczone pod umywalką;

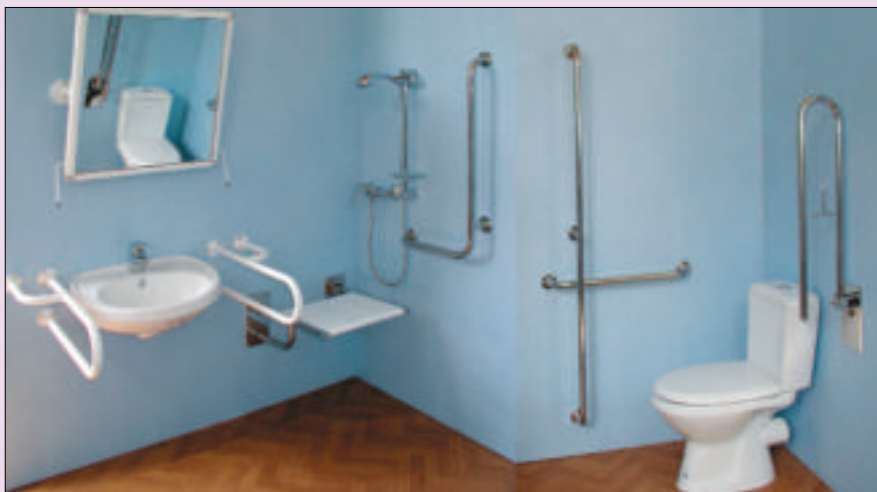
- **zawory najazdowe** – również przeznaczone dla osób na wózkach. Wypływ wody z wylewki w umywalce uruchamia się poprzez najechanie kołem na pokrywę zaworu zainstalowanego w posadzce.

Trzecia grupa to **baterie elektroniczne** **6**. Baterię można uruchomić i zamknąć nie dotykając jej. Woda zaczyna płynąć natychmiast po umieszczeniu rąk pod jej wylewem. Bateria zamyka się automatycznie, gdy ręce znajdą się z dala od wylewki.

6 Baterie elektroniczne można uruchomić bez dotykania (fot. Oras)

3 Syfon przyścienny nie przeszkadza w korzystaniu z umywalki osobie na wózku (fot. Keramag)

7 Uchwyty i poręcze mogą być wykonane m. in. z rurek aluminiowych oraz z polerowanej stali nierdzewnej. Pomocne są przy poruszaniu się szczególnie w łazience, gdzie może być ślisko (fot. Czapla i Spółka)

Poręcze

Prawidłowo dobrane poręcze służą do podciągania się i opierania przy korzystaniu z WC a także do unoszenia i asekuracji przy umywalce oraz natrysku. Poręcze powinny wytrzymać trzykrotną wagę dorosłego człowieka.

Mogą być wykonane z aluminium polerowanego tworzywem sztucznym oraz ze stali nierdzewnej. Ich powierzchnia może być gładka, radełkowana lub karbowana.

8 W miejscu do kąpeli powinno być wygodne siedzisko – może być składane. Przy baterii zamontowano poręcz

Poręcze wykonane ze stali nierdzewnej mają jednolitą powierzchnię, dzięki czemu są bardzo odporne na uszkodzenia **7**. Praktycznie są niezniszczalne. Niektórzy producenci oferują poręcze wykonane z malowanych rur stalowych. Są one niewątpliwie najtańsze, lecz najbardziej podatne na zniszczenie.

Natrysk i wanna

Przy urządzeniu miejsca natryskowego trzeba koniecznie pamiętać o bezpieczeństwie użytkownika, czyli dostarczeniu wody o nie za wysokiej temperaturze, i zapewnieniu bezproblemowej obsługi baterii z dźwigniami zamiast pokręteł oraz słuchawki prysznicowej na szynach. Dobrym rozwiązaniem jest bateria termostaticzna.

Drugim bardzo ważnym elementem wyposażenia natrysku jest siedzisko, koniecznie o powierzchni antypoślizgowej, najlepiej z oparciem, które uniemożliwia dotknięcie zimnej glazury w kabinie **8**.

Należy także zwrócić uwagę na dobór brodzika – musi on umożliwić swobodny wjazd wózkami i także mieć dno antypoślizgowe.

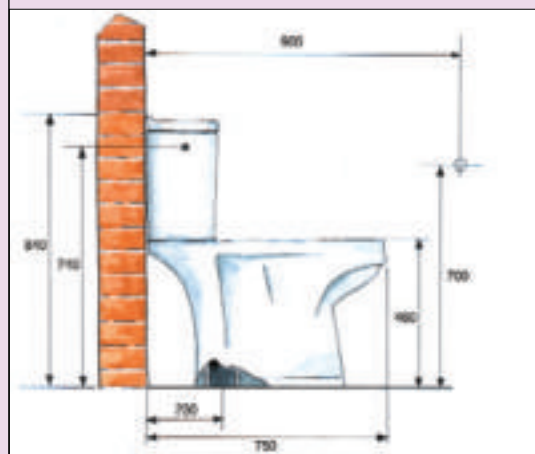
Aby wanna nie była miejscem trudno dostępnym dla osób poruszających się na wózkach, producenci oferują modele z bocznym wejściem do nich.

Miski ustępowe

Toaleta z pewnością jest najbardziej intymnym miejscem. Tam nikt nie chce korzystać z pomocy osób trzecich. Dlatego powinno się zapewnić odpowiednie

9 Kompakt WC-bidet z odptywem uniwersalnym. Otwór w przedniej części sedesu ułatwia użytkownikowi zabiegi higieniczne i korzystanie z prysznica (fot. Akcjum)

10 Schemat WC-bidetu

warunki dla osób o ograniczonych możliwościach ruchowych. Ułatwieniami będą trwałe oporęczowanie, najlepiej uchylne, które ułatwia przeniesienie się z wózka, a także właściwe wyposażenie, czyli podwieszana miska WC. Niektórzy producenci oferują podwyższony kompakt z dodatkową spłuczką montowaną na bocznej ścianie, co umożliwia uruchamianie go na przykład łokciem, bez konieczności odwracania się do tyłu. Miski ustępowe powinny mieć 50 cm wysokości i być wyposażone w plastikową nakładkę do siedzenia. W przedniej części może znajdować się półkolisty otwór. Ułatwia on wykonywanie zabiegów higienicznych oraz korzystanie z prysznica **9**, **10**.

*Przykładowe ceny omawianych wyrobów oraz dane teleadresowe wiodących producentów zamieścimy w rubryce **Info rynek** w numerze wrześniowym **BD**.*